

Л.І. Лачкова, канд. екон. наук, доц. (ХДУХТ, Харків)

О.Д. Марченко, ст. викл. (НКЦ ХДУХТ, Дніпропетровськ)

ПЕДАГОГІЧНЕ ТЕСТУВАННЯ ЯК ФОРМА КОНТРОЛЮ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

За будь-яких принципів організації навчального процесу важлива роль в забезпеченні високої якості освіти та підготовці конкурентоспроможних фахівців належить системі оцінювання знань студентів. Головне завдання цієї системи – досягнення найбільш об'єктивного оцінювання, забезпечення виконання властивих оцінюванню функцій і насамперед двох головних: контрольної та мотивуючої. Поєднання цих функцій найбільш наочно забезпечує такий об'єктивний метод педагогічного контролю як тестування.

Методи педагогічного тестування для контролю знань і вмінь тих, хто навчаються, почали достатньо широко впроваджуватись в українських закладах освіти ще на початку 90-х років. Сьогодні тести все більше розглядаються як складова частина компонентів навчальної програми. Їм надається важливе значення в системі контролю якості освіти. Об'єктом тестування є компетенції, що потрібні випускникові системи вищої освіти. Традиційно тести виконують відбірну функцію. Але останнім часом тести використовуються для цілей:

- діагностичних, щоб надати студенту можливість з'ясувати, що йому ще потрібно вивчити та доопрацювати;
- управлінських, тобто для керівництва подальшим процесом навчання та стимулювання досягнення відповідного рівня якості освіти.

Зважаючи на поширення застосування системи тестування у сучасних умовах навчання у вищій школі, неодмінно постає завдання підвищення якості тестових завдань, забезпечення їх відповідності вимогам кредитно-модульної системи навчання.

Питанням тестології приділяється значна увага науковцями багатьох країн. Найбільший досвід у проведенні тестування студентів, спеціалістів накопичено Службою Освітнього Тестування (США), який визнаний та застосовується більш ніж у 200 країнах. Значну увагу приділяють тестології й вітчизняні науковці, про що свідчать публікації у сучасній спеціальній літературі. Узагальнюючи дослідження науковців щодо теоретичних положень системи тестування, можна визначити, що тести становлять собою стандартизоване випробування, призначене як для одержання об'єктивної кількісної оцінки результатів навчання, так і для виявлення особливостей та якостей особистості, які

цікавлять дослідників. Тести для об'єктивного контролю знань та вмінь визначаються як педагогічні. Педагогічний тест як правило уявляє собою систему завдань певного змісту, специфічної форми, яка дозволяє якісно та ефективно виміряти рівень та визначити структуру знань та вмінь студентів. Методи педагогічного тестування давно вже стали традиційними і знаходять широке застосування в системі внутрішньовузівського контролю якості навчального процесу ХДУХТ.

Як показує досвід, дисципліни, що викладаються на кафедрі фінансів, мають достатньо широкий простір для розробки та застосування різноманітних тестів. І не тільки для контролю знань та вмінь, але й визначення проблем у засвоєнні навчального матеріалу, які вирішуються на групових, індивідуальних консультаціях з предметів. Науково-педагогічний персонал кафедри постійно розробляє та поповнює банк тестів з фінансових дисциплін, про що свідчать навчально-методичні видання кафедри. Найчастіше у навчальній практиці кафедри використовуються тестові завдання закритої форми, яка уявляє собою основу (основний текст завдання) та чотири-п'ять варіантів відповідей, серед яких тільки одна є правильною. Правильні варіанти відповідей називають райтерами, а неправильні дистракторами. Крім закритої форми використовуються завдання відкритої форми, в яких не зазначаються готові варіанти відповідей, а пропонується або доповнити представлений текст, або написати слово (групу слів), яких не вистачає, або провести класифікацію елементів тощо. На базі закритої та відкритої форм конструюються гібридні форми завдань, або завдання змішаної форми. Наприклад, спочатку пропонується ситуація, наводиться її рішення, перелічуються результати, що вимагаються. Необхідно визначити, чи будуть досягнуті ці результати після реалізації запропонованого рішення ситуації і які саме. Значна частина тестів розроблена та застосовується за принципів "Так" чи „Ні”.

Зміст запропонованих тестів відображає зміст навчальної дисципліни. Тести складаються із завдань, правил та рекомендацій щодо їх виконання, критеріїв оцінок за виконання кожного завдання.

Кожен тест має оптимальний час для тестування, що визначають методичні рекомендації викладачів певних курсів, які враховують форми, кількість та складність завдань.